

مرکز اطلاع‌رسانی مدارک علمی ایران
تهیه مدارک

۱۳۸۰ / ۱ / ۳۰

اسکن شد
تاریخ: ۲۷/۱۲/۸۷
توسط:

بسم الله الرحمن الرحيم

الگوی استفاده از مدارک میان اعضاء هیأت علمی دانشگاههای
علوم پزشکی شیراز و تبریز با توجه به مقالات منتشر شده در
سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸ در داخل کشور: مطالعه کتابسنجی

توسط

رحیم شهبازی یوزبند

011451

پایان نامه

ارائه شده به دانشکده تحصیلات تکمیلی به عنوان بخشی از فعالیتهای
تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته

علوم کتابداری و اطلاع رسانی

از دانشگاه شیراز

شیراز، ایران

ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه: عالی

امضاء اعضاء کمیته پایان نامه:

دکتر جعفر مهرداد استاد بخش علوم کتابداری و اطلاع رسانی (رئیس کمیته)

دکتر زهیر حیاتی استاد یار بخش علوم کتابداری و اطلاع رسانی

دکتر محمد خیر استاد یار بخش روانشناسی تربیتی

دی ماه ۱۳۷۹

۳۴۹۹۳۰

تقديم به :

بن اسر مسعيد

٣٤٩٩٣٠

سپاسگزاری

تألیف و تدوین پایان نامه حاضر مرهون راهنمایی، مساعدت و دقت نظر اساتید بزرگوار و پرتلاشی است که بر خود وظیفه می دانم از طریق این مکتوب ارادت و سپاس قلبی خود را نثار این عزیزان نمایم.

از بذل محبت و رهنمودهای ارزنده و بیدریغ استاد فرزانه و دلسوز، جناب آقای دکتر جعفر مهراد ریاست محترم کمیته پایان نامه اینجانب، که با صبر، حوصله و دقت نظر هدایت پایان نامه این جانب را بر عهده داشتند، صمیمانه کمال تقدیر و تشکر را دارم. امیدوارم از وجود ارزشمند و پربرار ایشان جامعه کتابداری و اطلاع رسانی ایران بهره وافر و مداوم کسب نماید و در راستای اندیشه های بلند و تلاش بی شائبه ایشان شاهد تعالی بیش از پیش علوم کتابداری و اطلاع رسانی و تربیت رهروانی علاقمند و شایسته باشیم.

همچنین از راهنمایی های ارزشمند جناب آقای دکتر زهیر حیاتی استاد ژرف اندیش و دلسوز و نیز جناب آقای دکتر محمد خیر که با راهنمایی های ارزنده خویش گام به گام در مسیر نگارش این پایان نامه مرا یاری نمودند، کمال تقدیر و امتنان را دارم.

جناب آقای دکتر غلامرضا وطن دوست، نماینده تحصیلات تکمیلی اینجانب نیز شایسته تشکر و قدردانی می باشند.

برخود لازم می دانم از زحمات و راهنمائی های دلسوزانه جناب آقای دکتر عبدالرسول جوکار در طول دوران تحصیل تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین بر خود فرض می دانم از عارفه و مهدی درخششی و نیز آقای ماشالله مصطفائی که در تایپ پایان نامه مرا یاری نمودند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم. همین طور از آقای عبدالواحد عمویی، کارکنان کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی، کتابخانه میرزای شیرازی، مسئول بخش کامپیوتر شهید فرزانه و دیگر عزیزانی که به هر نحو یار و مددکار این جانب بودند، کمال تقدیر و تشکر را دارم.

رحیم شهبازی

چکیده

الگوی استفاده از مدارک میان اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی شیراز و تبریز با توجه به مقالات منتشر شده در سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸ در داخل کشور: مطالعه کتابسنجی

توسط

رحیم شهبازی یوزبند

در این پژوهش، ۵۴۴ مقاله منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در مجله های داخل کشور (فارسی و لاتین) بین سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸ مورد مطالعه قرار گرفته است.

پژوهش حاضر با استفاده از روش کتابسنجی انجام شده است و اهداف اصلی آن شناسایی عمده ترین منابع استفاده شده، تعیین نیم عمر علمی نشریات ادواری، تهیه فهرست رتبه بندی شده مجلات، میزان همکاری علمی بین پژوهشگران علوم پزشکی و شناسایی بخشها و گروههای فعال دو دانشگاه علوم پزشکی تبریز و شیراز می باشد.

یافته های پژوهش نشان می دهد که از مجموع مقاله های منتشر شده توسط پژوهشگران و اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز، سهم دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲۹۰ مقاله (۵۲٪) و دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۲۵۴ مقاله (۴۷٪) می باشد. از ۲۹۰ مقاله پژوهشگران علوم پزشکی تبریز، ۲۸۲ مقاله (۹۷٪) به زبان انگلیسی و تنها ۸ مقاله (۲٪) به زبان فارسی بوده است، در حالی که از ۲۵۴ مقاله مربوط به پژوهشگران علوم پزشکی شیراز ۱۱۰ مقاله (۴۳٪) به زبان فارسی و ۱۴۴ مقاله (۵۷٪) به زبان انگلیسی بوده است.

نتایج و یافته ها در ارتباط با الگوی نویسندگی مقالات دو دانشگاه مذکور حاکی از آن است که ۶۵٪ مقالات دانشگاه علوم پزشکی تبریز تبلور فعالیت‌های گروهی، و در همان مدت مورد بررسی، ۸۰٪ مقالات دانشگاه علوم پزشکی شیراز نتیجه تلاش‌های گروهی بوده است. یافته ها همچنین نشان می‌دهد، که در دانشگاه علوم پزشکی تبریز "گروه بیوشیمی" و در دانشگاه علوم پزشکی شیراز "گروه کودکان" هر کدام به ترتیب با شرکت در تهیه ۲۸ و ۳۴ مقاله فعالیت بیشتری را در سال‌های مورد بررسی از خود نشان داده‌اند.

یافته های پژوهش در ارتباط با نیم عمر علمی نشریات ادواری لاتین در دو دانشگاه مذکور نشان می دهد، که تقریباً این میزان در هر دو دانشگاه یکسان است، به طوری که در دانشگاه علوم پزشکی تبریز نیم عمر نشریات ادواری لاتین ۹/۷ سال و در دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۱۰ سال می باشد.

همچنین از مقایسه فهرست های رتبه بندی شده مربوط به دانشگاه علوم پزشکی تبریز و شیراز، و مقایسه آن با فهرست مشابه در پژوهش‌های عصاره (۱۳۶۵)، بنی هاشمی (۱۳۶۴)، جاهاهد (۱۳۷۳) مشخص گردید که نشریه‌ها New Engl J Med , Br Med J, Lancet در بین شش فهرست از هفت فهرست متعلق به پژوهش‌های مذکور، حائز رتبه های اول تا سوم شده اند .

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
چهار	چکیده.....
شش	فهرست مندرجات.....
نه	فهرست جدول ها.....
سیزده	فهرست نمودارها.....
۱	فصل اول : معرفی پژوهش.....
۱	مقدمه.....
۵	بیان مسأله.....
۶	اهداف پژوهش.....
۷	اهمیت پژوهش.....
۸	سئوالات پژوهش.....
۹	تعریف واژه ها واصطلاحات پژوهش.....
۱۰	فصل دوم : پیشینه پژوهش.....
۱۰	مقدمه.....
۱۱	کتابسنجی.....
۱۲	تحلیل استنادی.....
۱۴	مروری بر مطالعات انجام شده در خارج از کشور.....
۱۸	مروری بر مطالعات انجام شده در ایران.....
۲۳	فصل سوم : روش شناسی پژوهش.....
۲۳	مقدمه.....

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲۳	نوع پژوهش.....
۲۴	جامعه آماری پژوهش.....
۲۷	روش و ابزار گردآوری داده‌ها.....
۲۸	محدودیت ها و مسائل پژوهش.....
۲۹	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۳۰	فصل چهارم: یافته های پژوهش و تجزیه و تحلیل آنها.....
۳۰	مقدمه.....
	سئوال اول پژوهش: فراوانی مقالات ارائه شده در هر دو دانشگاه
۳۰	درمحدوده زمانی پژوهش چقدر است؟.....
	سئوال دوم پژوهش: الگوی نویسندگی مقالات منتشر شده با میزان
	همکاری علمی در دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز به
۳۵	چه صورت است؟.....
	سئوال سوم پژوهش: بخشها، گروهها و مراکز آموزشی و پژوهشی فعال
	دو دانشگاه که مقالات علمی و پژوهشی بیشتری را در
۳۹	سالهای مورد بررسی منتشر نموده اند، کدامند؟.....
	سئوال چهارم پژوهش: میزان استنادها و میانگین آنها در مقالات دو
۴۶	دانشگاه چقدر است ؟.....
	سئوال پنجم پژوهش: عمده ترین فرم منابع استناد شده به وسیله
۴۸	پژوهشگران و اعضاء هیأت علمی دو دانشگاه مذکور کدامند؟.....
	سئوال ششم پژوهش: توزیع زبانی نشریات ادواری استناد شده در
۵۳	مقالات مورد بررسی به چه صورت می باشد؟.....
	سئوال هفتم پژوهش: توزیع زمانی نشریات ادواری استناد شده در جامعه
۵۷	مورد بررسی چگونه است؟.....

۶۴	سؤال هشتم پژوهش: نیم عمر علمی نشریات ادواری در حوزه علوم پزشکی در دو دانشگاه علوم پزشکی شیراز و تبریز چقدر است؟.....
۶۹	سؤال نهم پژوهش: پر استنادترین مجلات دو دانشگاه بر اساس مقالات مورد بررسی کدامند و به کدام کشور تعلق دارند؟.....
۸۲	فصل پنجم: خلاصه یافته ها، نتیجه گیری و پیشنهادها.....
۸۲	مقدمه.....
۸۲	خلاصه یافته ها و نتیجه گیری.....
۹۱	پیشنهادها.....
۹۴	پیوستها.....
۹۵	پیوست یک - نمونه برگه جمع آوری اطلاعات کتابشناختی مقالات.....
۹۶	پیوست یک آ - نمونه برگه جمع آوری اطلاعات کتابشناختی استنادها(مقالات).....
۹۷	پیوست دو - فهرست مجلات علوم پزشکی کشور.....
۹۹	پیوست سه - فهرست رتبه بندی نشریات ادواری استناد شده در دانشگاه علوم پزشکی تبریز.....
۱۰۱	پیوست چهار - فهرست رتبه بندی نشریات ادواری استناد شده در دانشگاه علوم پزشکی شیراز.....
۱۰۴	منابع و مأخذ.....

فهرست جدول ها

<u>صفحه</u>	<u>جدول</u>
۲۵	جدول ۱-۳ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۲۶	جدول ۲-۳ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۱	جدول ۱-۴ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۳	جدول ۲-۴ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز بر حسب زبان مقالات در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۲۶	جدول ۳-۴ الگوی نویسندگی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در نشریات ادواری علوم پزشکی داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
	جدول ۴-۴ توزیع فراوانی فعالیتهای پژوهشی اعضای هیأت علمی دانشگاه پزشکی تبریز بر حسب بخشها، گروهها و

۴۰	مراکز وابسته در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۸-۱۳۷۴
۴۴	جدول ۴-۵ توزیع فراوانی فعالیتهای پژوهشی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر حسب بخشها، گروهها و مراکز وابسته در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۸-۱۳۷۴
۴۷	جدول ۴-۶ توزیع فراوانی اسنادها در مقالات منتشر شده اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸
۴۹	جدول ۴-۷ توزیع فراوانی اسنادها از نظر ابزارهای متفاوت اشاعه و کسب اطلاعاتی علمی در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز و شیراز در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸
۵۴	جدول ۴-۸ توزیع زبانی نشریات اداری اسناد شده در مقالات منتشر شده در داخل کشور توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز میان سالهای ۱۳۷۸-۱۳۷۴
۵۷	جدول ۴-۹ توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین اسناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸
۵۹	جدول ۴-۱۰ توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین اسناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸

جدول

صفحه

جدول ۴-۱ توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین استناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی تبریز و شیراز میان سالهای ۱۳۷۴ - ۱۳۷۸.....	۶۰
جدول ۴-۱۲ فهرست رتبه‌بندی شده نشریات ادواری لاتین استناد شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز با توجه به مقالات تالیف شده توسط این افراد در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴ - ۱۳۷۸.....	۷۰
جدول ۴-۱۳ فهرست رتبه بندی شده نشریات ادواری لاتین استناد شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با توجه به مقالات تالیف شده توسط این افراد در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴ - ۱۳۷۸.....	۷۴
جدول ۴-۱۴ مقایسه شش نشریه ادواری نخست از فهرست رتبه‌بندی شده پژوهش حاضر با شش نشریه ادواری نخست فهرست پژوهش های مشابه دیگر، همراه با رتبه‌های آنها.....	۷۷
جدول ۴-۱۵ توزیع جغرافیایی ۶۵ عنوان نشریه ادواری نخست فهرست رتبه بندی شده دانشگاه علوم پزشکی تبریز با توجه به مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی این دانشگاه در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....	۷۸

جدول

صفحه

جدول ۴-۱۶ توزیع جغرافیایی ۶۴ عنوان نشریه ادواری نخست
فهرست رتبه بندی شده دانشگاه علوم پزشکی شیراز با
توجه به مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی
این دانشگاه در داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸ ۷۹

فهرست نمودارها

<u>صفحه</u>	<u>نمودار</u>
۳۴	نمودار ۱-۴ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز بر حسب زبان مقالات میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۴	نمودار ۲-۴ توزیع فراوانی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر حسب زبان مقالات میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۶	نمودار ۳-۴ الگوی نویسندگی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۷	نمودار ۴-۴ الگوی نویسندگی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۷	نمودار ۵-۴ الگوی نویسندگی مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در نشریات ادواری داخل کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۳۷	نمودار ۶-۴ توزیع فراوانی اسنادها از نظر ابزارهای متفاوت اشاعه و کسب اطلاعات علمی در مقالات منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی تبریز میان سالهای

<u>صفحه</u>	<u>نمودار</u>
۵۱ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۶ توزیع فراوانی استنادها از نظر ابزارهای متفاوت اشاعه و کسب اطلاعات علمی در مقالات منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی تبریز میان سالهای
۵۱ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۷ توزیع فراوانی استنادها از نظر ابزارهای متفاوت اشاعه و کسب اطلاعات علمی در مقالات منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی شیراز میان سالهای
۵۱ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۸ توزیع فراوانی استنادها از نظر ابزارهای متفاوت اشاعه و کسب اطلاعات علمی در مقالات منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی تبریز و شیراز میان سالهای
۵۲ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۹ توزیع زبانی نشریات ادواری استناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی تبریز و شیراز در نشریات ادواری
۵۴ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۱۰ توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین استناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز میان سالهای
۶۱ ۱۳۷۸-۱۳۷۴
	نمودار ۴-۱۱ توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین استناد شده در مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز میان سال های

۶۲ ۱۳۷۸-۱۳۷۴	
	توزیع زمانی نشریات ادواری لاتین استناد شده در	نمودار ۴-۱۲
	مقالات منتشر شده توسط اعضای هیأت علمی	
	دانشگاه های علوم پزشکی تبریز و شیراز میان	
۶۳ سالهای ۱۳۷۴ - ۱۳۷۸	
	نیم عمر نشریات ادواری لاتین استناد شده توسط	نمودار ۴-۱۳
	اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز با	
	توجه به مقالات منتشر شده توسط آنها در داخل	
۶۵ کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸	
	نیم عمر نشریات ادواری لاتین استناد شده توسط	نمودار ۴-۱۴
	اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با	
	توجه به مقالات منتشر شده توسط آنها در داخل	
۶۷ کشور میان سالهای ۱۳۷۴-۱۳۷۸	
	نیم عمر نشریات ادواری لاتین استناد شده توسط	نمودار ۴-۱۵
	پژوهشگران و اعضای هیأت علمی دانشگاههای	
	علوم پزشکی تبریز و شیراز با توجه به مقالات	
	منتشر شده توسط آنها در داخل کشور میان	
۶۸ سالهای ۱۳۷۴ - ۱۳۷۸	